

Cena Karla Preise

S blížícím se koncem roku čeká redaktory časopisu nelehký úkol – posoudit znovu články publikované v tomto ročníku, vybrat ty nejzdařilejší a navrhnout je do širšího výběru, z něhož nejlepší vybere redakční kruh a ocení udělením Ceny Karla Preise. Tato cena letos slaví malé jubileum – 15 let od jejího založení Českou chemickou společností v r. 1997. Podle statutu (článek 26 stanov Společnosti) návrh na udělení ceny může podat kterýkoliv člen ČSCH (stojí za zmínku, že tato možnost však byla dosud využívána jen zřídka) a o jejím udělení rozhoduje redakční kruh Chemických listů.

Přehled dosud udělených 16 cen (v r. 2001 byly oceněny dva články), jenž lze nalézt na webové stránce ČSCH (www.csch.cz/cena-karla-preise) celkem věrně odráží tématikou šíří časopisem uveřejňovaných prací.

Soustavnější posuzování úrovně příspěvků v jednotlivých ročnících CHL má však delší tradici. Vzhledem k tomu, že tvoří část historie časopisu, která dosud nebyla přehledněji shrnuta, pokusil jsem se tuto mezeru vyplnit. Bohužel, jen s částečným úspěchem.

Dosud nejstarší sdělení o této praxi se objevilo v rubrice „Zprávy“ CHL v r. 1989 (83, 672), ve kterém se uvádí, že „tak jako v minulých letech“ byly vybrány nejlepší práce v Chem. Listech, v tomto případě uveřejněné v roce 1987 (viz seznam níže).

Ocenění ve formě prémie udělil výbor sekce pro vědeckou a odbornou literaturu Českého literárního fondu na návrh redakce časopisu 2 článkům, z nichž jeden byl sepsán autorem mladším 35 let (kategorie mladých autorů). Stojí za zmínku, že souběžně byla i výborem sekce Slovenského literárního fondu odměněna premií práce slovenských autorů (např. ve zmíněném roce 1989 článek Š. Tomy (UK Bratislava) a M. Karvaše (VUCHT Bratislava): Možnosti využití derivátů 2,2,6,6-tetrametylpipeřidinu vo výzkume a technickej praxi, Chem. Listy 83, 1048 (1989)).

Přestože výše uvedené oznámení svědčí o děle trvající praxi, sdělení o dřívějších oceněních ve starších ročnících Chem. Listů chybí. Příslušné informace nebyly bohužel zveřejněny ani v odděleně vydávaném Bulletinu ČSCH, jehož obsahy před sloučením s Chemickými listy (tj. v letech 1970 až 1996) byly přehledně zpracovány v článku M. Bláhové (Chem. Listy 92, 56 (1998)).

Níže uvedený přehled ocenění čtenář nalezne i na webové stránce časopisu (<http://www.chemicke-listy.cz>). Autor článku (hetflejs@icpf.cas.cz) spolu s redakcí Chemických Listů uvítají každou informaci, která pomůže tento neúplný seznam doplnit.

Nejlepší práce v Chemických Listech vyhlášené Výborem sekce pro vědeckou a odbornou literaturu Českého literárního fondu v letech:

- 1987 F. Švec, J. Kahovec a J. Hradil (ÚMCH ČSAV Praha): Katalyzátory přenosu mezi fázemi. Chem. Listy 81, 183 (1987).

J. Vosmanský (ÚACH ČSAV): Metody predikce rozpustnosti plynů ve směsných rozpouštědlech. Chem. Listy 81, 592 (1987) – kategorie mladých autorů

- 1988 J. Káš^a, L. Fukal^b a P. Rauch^a (^a VŠCHT Praha, ^b VŠZ Praha): Využití imunochemických metod v potravinářské analytické chemie. I. Stanovení neimunogenních nízkomolekulárních látek. Chem. Listy 83, 959 (1988).
D. Hnyk (PF UK Praha): Elektronová difrakce v plynné fázi a molekulová struktura. Chem. Listy 82, 480 (1988) – kategorie mladých autorů
- 1989 J. Svoboda a J. Paleček (VŠCHT Praha): Chráncí skupiny v organické syntéze (série článků). Chem. Listy 83, 327, 463 a 803 (1989).
Z. Wagner (UTZCHT ČSAV, Praha): Extrakce superkritickými tekutinami. Chem. Listy 83, 506 (1989) – kategorie mladých autorů
- 1990 O. Exner (ÚOCHAB ČSAV, Praha): Fyzikální metody v organické chemii, vzájemné vztahy a rozpory. Chem. Listy 84, 23 (1990).
I. Paseka a J. Vondráček (ÚACH ČSAV, Praha): Studená jaderná fúze. Chem. Listy 84, 897 (1990).
- 1991 M. Příhoda^a, V. Miller^a, V. Pacáková^b a K. Štulík^b (^a ÚVFB Praha, ^b UK Praha): Přímé chirální separace vysokoúčinnou kapalinovou chromatografií. Chem. Listy 85, 583 (1991).
L. Arnold (ÚOCHAB ČSAV): Syntéza (3'-5'-) oligonukleotidů na pevném nosiči. Chem. Listy 85, 44 (1991).
- 1992 M. Krčmář (Katedra lékařské mikrobiologie, UK Praha): Polymerázové řetězové reakce. Principy. Chem. Listy 86, 759 (1992).
V. Plaček a K. Vacek (ÚJV Řež): Radiační imobilizace biologicky aktivních látek. Chem. Listy 86, 189 (1992).

Cena za nejlepší práci v ročníku CHL udělená Českou chemickou společností:

- 1996 F. Švec (ÚMCH AV ČR, Praha): Kombinatoriální syntézy. Chem. Listy 90, 477 (1996).

Cena Karla Preise

1997–2011 www.csch.cz/cena-karla-preise

Jiří Hetflejš